

Az Országos Bírósági Hivatal „A bírósági szervezetrendszer érintő jogszabályi változásokból eredő fejlesztések a Bírósági Integrált Informatikai Rendszerben és a Vezetői Információs Rendszerben” című

EKOP 1.1.16-2013-2013-0001. azonosító jelű projektjével érintett jogszabályok

Bővülő elektronikus szolgáltatások az „üzenő” projektben

Az Országos Bírósági Hivatal (OBH) az Elektronikus Közigazgatás Operatív Program (EKOP) támogatásával folyamatosan bővíti a bíróságok munkájával összefüggő elektronikus szolgáltatások körét. Az „Üzenő” projekt (1.1.16-2013-2013-0001) fejlesztésének köszönhetően nemcsak korszerű informatikai infrastruktúra, hanem korszerű szoftverek is a bíróságok rendelkezésére állnak.

A bíróságok alkotmányos kötelezettsége, hogy a munkájukat átlátható és megismerhető módon végezzék. A projekt keretében a Bírósági Integrált Informatikai Rendszer (BIIR) és Vezetői Információs Rendszer (VIR) megújításának célja elsődlegesen a bírák munkájának elősegítése, illetve a bírósági vezetők naprakész tájékoztatása, a bíróságok hatékonyabb működésének elősegítése érdekében.

A BIIR rendszer megújításával egy korszerűbb a mai igényeket jobban kielégítő felület jön létre, mely gyorsabb, egyszerűbb és hatékonyabb elektronikus munkavégzést tesz lehetővé a bírósági alkalmazottak számára. Az átalakuló VIR rendszer fejlesztésének köszönhetően gyorsabbá válik a statisztikai adatok megismerése, mely hatására javul a vezetői támogatás, a munkaszervezés és a munkavégzés hatékonysága.

1. Adatlapok és értesítők automatikus kiállítása, és figyelmeztető rendszer kialakítása

A bírák számára két jelentős újítás bevezetésére kerül sor.

1.1. Az első újítás a bírák adminisztratív terheit csökkentő automatikus adatlap-kitöltő funkció. A bírák munkavégzésük során ugyanis számos jogszabályi előírásnak megfelelően statisztikai adatközlést kötelesek végezni és adatlapokat szükséges kitölteniük.

E jogszabályok közül az egyik a fogvatartott személy esetében a büntetőeljárás lefolytatása során, továbbá a büntetőügyekben hozott határozatok végrehajtása során a bíróságokra és egyéb szervekre háruló feladatokról szóló **11/2014. (XII.13.) IM rendelet**. Ennek legfőbb rendelkezései szerint annak érdekében, hogy a bíróság határozatai a megfelelő szerv által végrehajtásra kerüljenek, úgy kell intézkednie, hogy a határozat legfontosabb adatait egy, erre a célra szolgáló értesítőlapra vezesse rá, majd azt továbbítsa a végrehajtásért felelős szervnek.

Ezeket az értesítőket - formalizált nyomtatványok formájában - a Rendelet mellékletei tartalmazzák.

A bíróságnak a bűnügyi nyilvántartás egyes ún. közhiteles alnyilvántartásai részére is kell közölnie adatlapokat. Ezek az alnyilvántartások a bűnügyi nyilvántartási rendszerről szóló **2009. évi XLVII. törvény** szerint:

- a büntettesek nyilvántartása (kit, milyen bűncselekményért ítélte el a bíróság, és milyen büntetéssel vagy intézkedéssel sújtotta)
- a hátrányos jogkövetkezmények alatt álló, büntetlen előéletű személyek nyilvántartása (azon sze-

mélyek, akik még nem mentesültek a büntetett előélethez fűződő hátrányok alól – pl. nem tölthetnek be büntetlen előélethez kötött állásokat)

- a büntetőeljárás hatálya alatt állók nyilvántartása (azok, akik ellen büntetőeljárás van folyamatban)
- a kényszerintézkedések hatálya alatt állók nyilvántartása (azok, akik pl. előzetes letartóztatásban, házi őrizetben vannak)

- és a külföldre utazási korlátozás hatálya alatt állók nyilvántartása (általában szintén azok, akik szerepelnek a kényszerintézkedés alatt állók nyilvántartásában, vagy szabadságvesztésre ítélt a bíróság).

Annak érdekében, hogy minden arra jogosult, aki e nyilvántartásokból adatot lekérdezhet, megismerhesse a bennük nyilvántartott adatokat, a bíróságnak a bűnügyi nyilvántartási rendszer egyes nyilvántartásai részére történő adatközlés szabályairól szóló **20/2009. (VI. 19.) IRM rendelet** szabályai szerint ún. adatlapokat kell kiállítania, és eljuttatnia a nyilvántartást vezető Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Hivatalához. Az adatlapokat e rendelet mellékletei tartalmazzák.

1.2. A második újdonság a bírák automatikus figyelmeztetése, mely funkcióval a bírák automatikus rendszerüzenetet kaphatnak az ügyeiket érintő határidők közeledtéről.

Ily módon értesítést kapnak:

a) Arról, ha egy bűncselekmény büntethetőségének ún. elévülési ideje közeleg. Ha ugyanis ez bekövetkezik, akkor az elkövető, akit az ügyész megvádolt, már nem vonható felelősségre, és vele szemben a büntetőeljárást meg kell szüntetni.

Azt, hogy hány év az egyes bűncselekmények ún. elévülési ideje, azt hogyan kell számítani, a Büntető Törvénykönyvről szóló **2012. évi C. törvény (Btk.)**, a 2013. július 1-jét megelőzően elkövetett bűncselekmények esetén a régi Btk. (**1978. évi IV. törvény**) szabályozza.

b) A jegyzőkönyvek elkészítésének, ítéletek és más határozatok írásba foglalásának határidejének közeledtéről. E határidőket büntető ügyekben a büntetőeljárásról szóló **1998. évi XIX. törvény (Be.)**, polgári ügyekben a **Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.)** határozza meg.

c) Büntető ügyekben a szabadságelvonással járó kényszerintézkedések (azaz az előzetes letartóztatás, ideiglenes kényszergyógykezelés, és házi őrizet) indokoltsága felülvizsgálatának, vagy ezek törvényi maximuma lejártának határidejéről (melynek szabályait ugyancsak a Be. tartalmazza).

d) Más, a Be. és a Pp. által előírt olyan ügyintézési határidőkre, amelyek megtartása kötelező (pl. polgári ügyekben a tárgyalás kitűzésének határideje, az ún. soron kívüli ügyekben intézkedési határidők)

2. A bírósági statisztika fejlesztése

A bíróságok statisztikai feladatának célja a valósághű, tárgyilagos képalotás a társadalom, a gazdaság, a tulajdonviszonyok, a környezet állapotáról és változásairól az államhatalmi és a közigazgatási szervek, valamint a társadalom szervezetei és tagjai számára, és ennek érdekében az adatok statisztikai módszerekkel történő felvétele, feldolgozása, tárolása, elemzése, szolgáltatása, közzétele, valamint közzététele. Ezt, valamint az ezzel kapcsolatos részletes feladatokat a statisztikáról szóló **1993. évi LXVI. törvény**, és a végrehajtásáról szóló **170/1993. (XII. 3.) Korm. rendelet** szabályozza.

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló **2011. évi CLXI. törvény** 76. §-ának (4) bekezdés d) pontja szerint az OBH elnökének a statisztikai adatgyűjtéssel, az ügyelosztással és a munkateher méréssel kapcsolatos feladatai közé tartozik – többek között -, hogy kialakítsa a bírói munkateher mérésére szolgáló adatlapokat és módszereket, és áttekintse a munkateher és az országos ügyforgalmi adatok alakulását, valamint bírósági szintenként és ügyszakonként meghatározza a peres és nemperes eljárások átlagos országos munkaterhét.

Pontosan e célok elérése érdekében a projekt keretében 13 új statisztikai adatokat tartalmazó adatlap került kialakításra. Ezekkel minden eddiginél pontosabb adatok kaphatók a bírák és a bírósági titkárok peres, nemperes ügyek (pl. cégügyek, csőd- felszámolási ügyek, büntető nemperes ügyek, szabálysértési ügyek, végrehajtási ügyek) ügyterhéről, és az általuk ezen ügyekben végzett eljárási eseményekről (pl. a tárgyalás elhalasztása, az ügy befejezése).

Az új statisztikai adatlapok adatkörei a BIIR rendszer fejlesztését igényelték ahhoz, hogy a statisztikai adatszolgáltatás automatikusan történjen.